

Q.P. Code :20745**[Time: Three Hours]****[Marks:100]**

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory subject to internal choice.
  2. All questions carry equal marks.
  3. Figures to the right indicate maximum marks.

Q.1 Answer any **Two** of the following:-

- a) Explain the essentials of a valid contract. **10**
- b) Discuss the meaning of 'Offer' in a contract and the legal rules regarding offer. **10**
- c) Who is competent to contract? Explain the effects of a Minor's agreement. **10**
- d) Discuss the essentials of 'consideration' in a contract. **10**

Q.2 Answer any **Two** of the following:-

- a) Explain the meaning of 'Free Consent' in a contract. Distinguish between agreements entered into by 'Fraud' and agreements entered into by 'Misrepresentation'. **10**
- b) What is a void agreement? Explain the agreements declared void under the Indian Contract Act. **10**
- c) Discuss the 'Quasi Contracts' given under the Indian Contract Act. **10**
- d) Explain the methods of discharge of a contract by operation of law. **10**

Q.3 Answer any **Two** of the following:-

- a) Distinguish between the Contract of Indemnity and the Contract of Guarantee. **10**
- b) Explain the Rights of a Bailor in a contract of Bailment. **10**
- c) Distinguish between contracts of Pledge and Lien. **10**
- d) Discuss the duties of an Agent under the Indian Contract Act. **10**

Q.4 Answer any **Two** of the following:-

- a) Explain the essentials of a Contract of Sale and state the classification of goods. **10**
- b) Explain the meaning of 'Conditions' and the 'Implied Conditions' under the Sale of Goods Act. **10**
- c) Discuss the rules relating to transfers of property in the case of sale of specific goods and the sale of unascertained goods. **10**
- d) Explain the concept of 'Unpaid Seller' and the unpaid seller's right of, 'Stoppage of goods in Transit' and 'Right of Resale.' **10**

Q.5 Answer any **Two** of the following:-

- a) Explain the essentials of a Negotiable Instrument. **10**
- b) Distinguish between a Cheque and a Bill of exchange. **10**
- c) Explain the characteristics of a Cheque. Discuss the types of crossing of cheques. **10**
- d) Explain the meaning of Payment in Due Course, Noting and Protest under the Negotiable Instruments Act. **10**

*****

Q.P. Code :20745

[वेळ : ३ तास]

[एकूण गुण : १००]

- सूचना : १) सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहिणे आवश्यक आहे.
 २) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
 ३) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) वैध करारासाठी आवश्यक गोष्टी कोणत्या आहेत? १०
 ब) प्रस्ताव म्हणजे काय? वैध प्रस्तावासाठी आवश्यक असणाऱ्या गोष्टी सांगा? १०
 क) करार करण्यासाठी पात्र असणाऱ्या व्यक्ती कोणत्या आहेत? तसेच अज्ञान व्यक्तीने केलेल्या कराराचे परिणाम सांगा. १०
 ड) 'प्रतिफल' म्हणजे काय? त्यातील आवश्यक गोष्टी कोणत्या. १०

प्र.२ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) 'मुक्तसंमती' म्हणजे काय? फसवणूक व असत्य विधान (Misrepresentation) यातून केलेल्या करारासंदर्भात फरक स्पष्ट करा. १०
 ब) व्यर्थ ठराव म्हणजे काय? भारतीय व्यावसायिक कायद्यान्वये कोणते ठराव व्यर्थ आहेत. १०
 क) 'तादृश्य करार' संदर्भात व्यावसायिक कायद्यात कोण कोणत्या तरतूदी आहेत याची चर्चा करा. १०
 ड) करार समाप्तीचे विविध मार्ग कोणते? कायद्याच्या नियमाने करार कसे समाप्त होतात. १०

प्र.३ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) नुकसान भरपाईचे करार व हमीचे करार यातील फरक स्पष्ट करा. १०
 ब) निक्षेपाच्या करारात 'निक्षेप गृहीत्याचे' अधिकार स्पष्ट करा. १०
 क) तारणाचे करार आणि लिन (lien) यातील फरक स्पष्ट करा. १०
 ड) व्यावसायिक कायदा १८७२ अन्वये प्रतिनिधींची जबाबदारी स्पष्ट करा. १०

प्र.४ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) विक्रीच्या करारातील आवश्यक गोष्टी कोणत्या? १०
 ब) माल विक्रीच्या करारातील 'प्रमुख अटी' म्हणजे काय? तसेच सदर करारातील दुय्यम अटी कोणत्या आहेत. १०
 क) निश्चित व अनिश्चित मालातील मालकी हक्कातील हस्तांतराबाबत कोणते नियम आहेत? १०
 ड) 'अदत्त विक्रेता' म्हणजे काय? प्रवासात माल अडविण्याचा तसेच पुनर्विक्रीचा अधिकार स्पष्ट करा. १०

Q.P. Code :20745

प्र.५ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) चलनक्षम दस्तऐवज म्हणजे काय? त्यांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. १०
- ब) धनादेश व हुंडी (Bill of Exchange) यातील फरक स्पष्ट करा. १०
- क) धनादेश म्हणजे काय? तसेच धनादेश रेखांकित करण्याचे प्रकार स्पष्ट करा. १०
- ड) चलनक्षम दस्तऐवज कायदा १८८१ अन्वये यथाविधि देय्यक, नोंदणी (Noting) आणि नोंदणीचा दाखला (Protesting) म्हणजे काय ते स्पष्ट करा. १०

*****